

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSİYALAR VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“Python dasturlash tili”

fanining o'quv dasturi (sillabusi)

Bilim sohasi:	200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lif sohasi:	230 000 – Tillar
Ta'lif yo'nalishi:	60230200 – Tarjima nazariyasi va amaliyoti (fransuz tili)

Toshkent-2023

Fan/modul kodi 302PDT22	Fan/modul turi tanlov	Ta'lim tili O'zbek	Ishlab chiqilgan o'quv yili 2023/2024						
Semestr	Har bir semestrdagi fan/modulning nomi	O'quv mashg'ulotlari (soat)							
		ECTS - Kreditlar	Haftalik dars soatlari Jami:	Ma'ruza seminar	amaliy	laboratoriya	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
4	Python dasturlash tili	2	2	30	10	-	20	30	60
	Jami:	2	2	30	10	-	20	30	60

1. FANNING MAZMUNI

Mazkur fan oliv o'quv yurtlari Tarjima nazariyasi va amaliyoti ta'lim yo'nalishi talablar "Python dasturlash tili" fanining predmeti va vazifalarini yoritish, fan doirasida o'rganoladigan asosiy masalalarining mazmun-mundarijasini belgilash, dasturlash bilimlarining kompyuter jingvistikasi sohasidagi o'mini ayon etish bilan shug'ullanadi.

2. FANNI O'QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIYALAR

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalarga quyidagi talablar qo'yiladi.

- Python dasturlash tili asosları, Python kutubxonaları, simvollar kodirovksi to'grisida bilimga;
- regulyar ifodalarni tuza olish va mainlarni qayta ishlash bo'yicha yechimlar qabul qilish ko'nikmaga;
- HTML, CSV, XML va MS Excel formatdagi ma'lumotlar formalari xususiyatlarini bilishi va ulardan foydalananish bo'yicha malakaga ega bo'lishi lozim;

3. O'QUV FANI O'QTULISHI BO'YICHA USLUBIV KO'RSATMALAR

Mazkur fanning maqsadi – talabalarda lingvistika masalalarini yechishda kompyuter texnologiyalari va python dasturlash tili qo'llash bo'yicha bilim, ko'nikma va malaka shakllanitirishdir.

Vazifalari talabalarga python dasturlash tili operatorlarini, python kutubxonalarini, python-da matni ma'lumotlarni qidirish, qayta ishlashtirish va tahsil qilishni, fayllar bilan ishlashtini o'rgatishdan iborat.

4. TALABALAR KREDITLARNI OLISHI TARTIBI

Talabalarning bilimini baholash tartibi O'zbekiston Respublikasi Olyi va o'ta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdag'i 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Olyi ta'lim muassasalarida talabalar biimmini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talabari asosida belgilanadi.

1. Nazoratlarni amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: O'tilgan mavzular asosida yozma (amaliy) shaklda o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: Semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha yozma (amaliy) shaklda o'tkaziladi.

Izoh: Oraliq nazorat turi har bir fan bo'yicha fanning xususiyatidan ketib chiqqan holda 2 maraqacha o'tkazilishi mumkin.

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobalg'a olinadi.

Nazoratlarning o'tkazilishi muddatları tuyyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

2. Talabalarning bilimi baholash mezonlari:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrhay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytil beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 5 (a'lo) baho;
talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytil beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;
talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytil beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho;
talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

5. O'QUV MASHG'ULOTLARI VA MUSTAQIL TA'LIM QISMI

1. Ma'ruba mashg'ulotlari
 "Asosiy nazariv qism (ma'ruba mashg'ulotlari)" o'quv fanning mavzularini maniqiy ketma-ketlikda keltiriladi, har bir mavzuning mohiyati assosiy tushunchalar va qisqa ifodalar orqali ta'lim oluvchilarga davlat ta'lim standarti va malaka tushunchalar asosida yetkazilishi zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalar qamrab olingan holda talablar beriladi. Asosiy nazariv qism modular shakliida berilishi mumkin;

Nº	Ma'ruba mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soatlar hajmi
1.	Pythonda o'zgaruvchilar, ma'lumot tiplari. Operator tushunchasi. Kiritish va chiqarish operatorlari. Arifmetik operatorlar. Mantiqiy operatorlar. Munosabat operatorlari. Amallarni bajarish tartibi	Pythonda o'zgaruvchilar, Operator tushunchasi. And, or, not operatorlari. Munosabat operatorlari. Amallarni bajarish tartibi.	2
2.	Pythonda shart operatori. while va for sikl operatorlari	if shart operatori. While va for sikl operatorlari.	2
3.	Pythonda funksiyalar, parametrlar, return operatori, lyambda-funksiyalar. ma'lumot tipini o'grish, o'zgaruvchilarning ko'rinish sohasi.	Pythonda def funksiyasi. Parametrla funksiyalar. return operatorlari. Global va lokal funksiyalar. Lyambda-funksiyasi.	2
4.	Pythonda ro'yxatlar, kortejlar, to'plamlar va lug'atlar	Pythonda list, ro'yhat metodlari. Pythonda kortejlar. Pythonda dictionary, to'plamda metodlar	2
5.	Pythonda fayl va kataloglar bilan ishash	Pythonda fayllarni open va close metodlari. Fayldan o'qish. Pythonda kataloglar bilan ishash	2
Jami:			10 s.

2. Laboratoriya

"Laboratoriya mashg'ulotlari" dan maqsad talabalar ma'lum mavzular bo'yicha o'lgan nazariv va amaliy bilmlarini dasturlash orqali mustahkmalaydilar. Bunda talabalar mashg'ulotlarda misol va masalalarni yechishda, yechimlarni tahlil qilishda qo'llay olishlari nazarida tutildi;

Nº	Laboratoriya ta'lim mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soatlar hajmi
1.	Pythonda matematik va mantiqiy amallar	Math kutubxonasi, and, or, not operatorlari	2

2.	Shart operatorlari. While va for sikl operatorlari	if operatori	2
3.	Pythonda satrlar bilan ishash	Satrlar ustida amallar	2
4.	Pythonda funksiyalar	def va lambda funksiyalari	2
5.	Ro'yxat, kortejlar bilan ishash	Pythonda list va kortej amallari.	2
6.	To'plam, lug'atlar bilan ishash	Pythonda dictionary va tuple amallari	4
7.	Pythonda fayllar va katologlar bilan ishash	Fayllar bilan amallar	2
8.	Pythonda grafik interfaysi kutubxonalar bilan ishash	Tkinter kutubxonasi amallari	4
Jami:			20 s.

3. Mustaqil ta'lim ishlari

"Mustaqil ta'lim va mustaqil mashg'ulotlar" qismida mustaqil ta'limga shakli va mazmuni, mustaqil ishga mo'jalangan mavzular va topshiriqlar, mustaqil mashg'ulotlar jarayonida ta'lim oluvchilar tomonidan tayyorlanishi zarur bo'lgan ishlар referat, mustaqil (ijodiy) ish, muammoli ma'ruba va boshqalar keltiriladi;

Nº	Mustaqil ta'lim mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soatlar hajmi
1.	Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlariga tayyoragarlik ko'rish	Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlariga tayyoragarlik ko'rish	4
2.	Pythonda kutubxonalar va paketlar	Python kutubxonalar va paketlari bilan ishash	4
3.	Pythonda Turtle	Turtle kutubxonasi	4
4.	Pythonda prettytable	Prettytable kutubxonasi	4
5.	Pythonda Matplotlib	Matplotlib kutubxonasi	4
6.	Pythonda pprint	Pprint kutubxonasi	4
7.	Pythonda PyGame	PyGame kutubxonasi	6
Jami:			30 s.

4. FANNING KURS ISHI MAZMUNI

Mazkur fan bo'yicha kurs (loyiha) ishi rejalashini ilmagan

6. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI

Asosiy adabiyotlar	
1	Седжвик, Роберт, Уэйн, Кевин, Дондеро, Роберт. Программирование на языке Python: учебный курс. : Пер. с англ. - СПб. : ООО "Альфа-книга": 2017. - 736 с.
2	Жуков Р.А. Язык программирования Python: практикум. Учебное пособие, НИЦ ИНФРА-М, 2019.
3	Зед А. Шоу. Легкий способ выучить Python 3. Москва: Эксмо, 2019. — 368 с.
Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar	
1	Saidov D. Python dasturlash tili. O'quv – uslubiy qo'llanma, 2019.
2	Бэрри, Пол. Изучаем программирование на Python / Пол Бэрри ; [пер. с англ. М.А. Райтман]. — Москва : Издательство «Э», 2017. — 624 с.
3	Федоров, Д. Ю. Программирование на языке высокого уровня Python : учебное пособие для прикладного бакалавриата / Д. Ю. Федоров. — М. : Издательство Юрайт, 2018. — 126 с.
Internet manbalari	
1	https://metanit.com/web/html5/
2	https://ruseller.com/lessons.php?rub=1
3	http://htmlbook.ru/samlayout/verstka-na-html5
4	https://html5book.ru/osnovy-html/
5	http://ab-w.net/HTML5/html5.php
6	https://sitesaid.ru/doc1-1.html

7. O'QUV DASTURI HAQIDA MA'LUMOT

O'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 202___ yil “___” “___” dagi “___” -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

“Kompyuter lingvistikasi va raqamli texnologiyalar” kafedrasи mudiri, t.f.f.d.(PhD), dotsent

B.B.Elov _____ (imzo)

Tuzuvchi:

N.U.Xudayberganov _____ (imzo)

“Kompyuter lingvistikasi va raqamli texnologiyalar” kafedrasи o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Sh.F.Madraximov _____ (imzo)

O'zMU “Algoritmlar va dasturlash texnologiyalari” kafedrasи dotsenti, fizika-matematika fanlari nomzodi